

УДК 330.526.34; 3 34.724.6; 005.52:330.133.1
DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-6-17>

Сисоєнко І.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Херсонського національного технічного університету*

Карлюка Д.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки
Херсонського національного технічного університету*

Гузик С.І.

*здобувач вищої освіти
Херсонського національного технічного університету*

Sysoenko Irina

*Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance,
Accounting and taxation
Kherson National Technical University*

Karliuka Dmytro

*Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics,
entrepreneurship and economic security
Kherson National Technical University*

Huzik Svitlana

*Degree Seeking Applicant
Kherson National Technical University*

АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ПІДПРИЄМСТВА ANALYSIS OF ENTERPRISE EXPENSES

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено питанню аналізу видатків підприємства. Об'єктом дослідження вибрано КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР. Здійснено аналіз динаміки видатків КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР. Також проведено структурний аналіз видатків КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР. Здійснено аналіз поточних видатків, а саме: оплати праці працівників КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР, нарахування на заробітну плату працівників КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР, видатків на товари і послуги, видатків на предмети, матеріали та обладнання, видатків на медикаменти, видатків на оплату послуг (окрім комунальних), видатки на відрядження, видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, інших видатків. Наведено структурно-динамічний аналіз капітальних видатків, а саме видатків на придбання обладнання і предметів довгострокового користування.

Ключові слова: підприємство, аналіз, видатки, поточні видатки, капітальні видатки.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена вопросу анализа расходов предприятия. Объектом исследования выбрано КНП «Областная база специальной медицинской поставки» ХОС. Проведен анализ динамики расходов КНП «Областная база специальной медицинской поставки» ХОС. Проведен структурный анализ расходов КНП «Областная база специальной медицинской поставки» ХОР, а также анализ текущих расходов, а именно: оплаты труда работников КНП «Областная база специальной медицинской поставки» ХОС, начисления на заработную плату работников КНП «Областная база специальной медицинской поставки» ХОС, расходов на товары и услуги, расходов

на предметы, материалы и оборудование, расходов на медикаменты, расходов на оплату услуг (кроме коммунальных), командировочных расходов, расходов на оплату коммунальных услуг и энергоносителей, других расходы. Представлен структурно-динамический анализ капитальных расходов, а именно расходов на приобретение оборудования и предметов долгосрочного пользования.

Ключевые слова: предприятие, анализ, расходы, текущие расходы, капитальные расходы.

ANNOTATION

The article is devoted to the analysis of enterprise expenses. The object of the study was the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical supply» of the Kherson regional council. The article analyzes the dynamics of expenditures of the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical supplies» of the Kherson regional council. The structural analysis of expenses of the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical supply» of the Kherson regional council is also carried out. The article provides a dynamic analysis of current expenditures, namely: remuneration of employees of the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical supply» of Kherson regional council, accrual of salaries of employees of the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical supply» of Kherson regional council, expenses for goods and services, expenses for items, materials and equipment, expenses for medicines, expenses for payment of services (except for utilities), expenses for business trips, expenses for payment of utilities and energy, other expenses. The article provides a structural analysis of current expenditures, namely: remuneration of employees of the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical supplies» Kherson regional council, payroll employees of the municipal non-profit enterprise «Regional base of special medical

supplies» Kherson regional council, expenditures on goods and services, expenditures on items, materials and equipment, expenditures on medicines, expenditures on services (except utilities), expenditures on business trips, expenditures on utilities and energy, other expenditures. The article presents a structural analysis of capital expenditures, namely expenditures for the purchase of equipment and durable goods. The article presents a dynamic analysis of capital expenditures, namely expenditures for the purchase of equipment and durable goods. The article concludes that the funds allocated from the local budget are insufficient, because, according to the above data, they are allocated less than planned.

Key words: enterprise, analysis, expenditures, current expenditures, capital expenditures.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сутність поняття «видатки» в бюджетних установах має дещо інше значення порівняно із цим самим поняттям для підприємств. Це зумовлено низкою особливостей відносно умов їх функціонування. Бюджетні установи не мають власних оборотних коштів і покривають видатки за рахунок бюджетних асигнувань та надходження позабюджетних коштів. Видатки бюджетних установ є самостійним об'єктом обліку, проте в системі бухгалтерського обліку бюджетних установ розглядаються у взаємозв'язку, оскільки зв'язок між ними має причинно-наслідковий характер [8, с. 362].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Питання видатків бюджетних установ досліджували такі науковці: В.Г. Васильєва [2], О.С. Таргонська

[2], Н.В. Ковтун [7], Я.А. Шнуренко [7], Т.В. Гільорме [3], А.В. Лень [3] та ін.

Сьогодні питання видатків бюджетних установ, відображення результатів виконання кошторисів, раціонального та ефективного використання коштів є актуальними в умовах законодавчих змін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз видатків підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Аналіз виконання кошторису бюджетної установи передбачає оцінку сум, затверджених у кошторисі, сум відкритих кредитів або перерахованих коштів, касових та фактичних видатків. Видатки бюджетних установ групуються на основі бюджетної класифікації за однорідними ознаками за розділами, параграфами та статтями. Виконання кошторису передбачає дотримання норм витрат ресурсів бюджетною установою [1, с. 154].

Аналіз видатків підприємства здійснено на прикладі КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР, яке фінансується з місцевого бюджету Херсонської області (табл. 1–3).

Аналіз показує, що всього надійшло 38 799,23 тис грн, що на 12 054,83 тис грн менше, ніж було затверджено кошторисом. Витрачено всього 19 612,68 тис грн, що на 19 186,55 тис грн (або 49,45%) більше, ніж коштів надійшло з бюджету.

Таблиця 1

Аналіз видатків КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР за 2018 р.

Показники	Затверджено кошторисом на рік, тис грн	Надійшло коштів, тис грн	Фактичні видатки, тис грн	Абсолютне відхилення, тис грн		Відносне відхилення, %	
				3 від 2	4 від 3	3 від 2	4 від 3
ВИДАТКИ, УСЬОГО	50854,06	38799,23	19612,68	-12054,83	-19186,55	-23,70	-49,45
Поточні видатки	3286,84	3267,22	19612,68	-19,63	+16345,47	-0,60	+500,2
Оплата праці працівників бюджетних установ	2244,12	2235,08	2235,08	-9,04	-	-0,40	-
Нарахування на заробітну плату	495,98	491,82	491,82	-4,15	-	-0,84	-
Видатки на товари і послуги	546,50	540,30	16885,77	-6,20	+16345,47	-1,13	+3025
Предмети, матеріали та обладнання	230,26	230,26	93,33	-	-136,93	-	-59,47
Медикаменти	-	-	16399,51	-	+16399,51	-	-
Оплата послуг (окрім комунальних)	56,08	56,07	56,07	-0,01	-	-0,01	-
Видатки на відрядження	1,70	1,69	1,69	-0,01	-	-0,66	-
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	258,47	252,29	335,17	-6,18	+82,89	-2,39	+32,85
Інші видатки	0,25	0,02	0,02	-0,23	-	-93,03	-
Капітальні видатки	47567,22	35532,02	-	-12035,20	-35532,02	-25,30	-100,00
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	47567,22	35532,02	-	-12035,20	-35532,02	-25,30	-100,00

Джерело: складено авторами за даними [4]

Найбільше коштів витрачено на придбання обладнання і предметів довгострокового користування – 35 532,02 тис грн. Із них 23 032,21 тис грн виділено за програмою КПКВК 0712151 «Цільове фінансування розпорядників бюджетних коштів» на придбання «Системи ангиографічної інтервенційної», яка знаходиться на балансі бази. Іншу частину капітальних видатків становить придбання автомобілів для сільської медицини за КПКВК 071736 «Виконання інвестиційних проектів у рамках здійснення заходів щодо розвитку медицини у сільській місцевості».

Фактичні видатки перевищують кошторисні призначення за КЕКВ 2220 (медикаменти та перев'язувальні матеріали) на суму 16 399,512 тис грн, що пояснюється залишком станом на 01.01.2018, та за КЕКВ 2275 призначення перевищують на 82,866 тис грн, що пояснюється тим, що списано вугілля, яке було на залишку станом на 01.01.2018.

Найменше коштів на КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР у 2018 р. було витрачено на інші видатки, всього 0,02 тис грн, з якої оплачуються штрафні санкції та пені.

Як бачимо, усього надійшло 43 837,32 тис грн, щона3379,53тисгрнменше, ніжбулозатверджено кошторисом. Витрачено всього 36 419,54 тис грн, що на 7 417,77 тис грн (або 20,37%) більше, ніж коштів надійшло з бюджету.

У 2019 р. найбільше коштів витрачено на соціальне забезпечення – 32 690,27 тис грн. На ці кошти була виконана програма за КПКВК 0712144 «Забезпечення централізованих заходів із лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет».

Вагому частину займають знову капітальні видатки – 7 526,40 тис грн. Відповідно до Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 18.12.2018 № 355 «Про внесення Змін до Переліку заходів, що фінансуються у 2018 р. рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток охорони здоров'я у сільській місцевості, щодо забезпечення службовим автотранспортом медичних працівників комунальних закладів охорони здоров'я у сільській місцевості», було зроблено процедуру закупівлі службового автотранспорту для Токарівської амбулаторії загальної практики сімейної медицини с. Токарівка Білозерського району в кількості 1 шт. за ціною 499,200 тис грн [9].

Відповідно до Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.10.2019 № 225 «Про внесення змін до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 19.04.2019 № 101», було придбано 64 комплекти телемедичного обладнання для 46 лікарських амбулаторій та амбулаторій загальної практики сімейної медицини Херсонської області за ціною 109 800 грн за один комплект, загальна сума закупівлі – 7 027,20 тис грн.

Усього надійшло 61 849,45 тис грн, що на 410,01 тис грн менше, ніж було затверджено кошторисом. Витрачено всього 60 089,60 тис грн, що на 1 759,85 тис грн (або на 2,85%) більше, ніж коштів надійшло з бюджету.

Значне фінансування знову припадає на капітальні видатки. У 2020 р. було здійснено по-

Таблиця 2
Аналіз видатків КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР за 2019 р.

Показники	Затверджено кошторисом на рік, тис грн	Надійшло коштів, тис грн	Фактичні видатки, тис грн	Абсолютне відхилення, тис грн		Відносне відхилення, %	
				3 від 2	4 від 3	3 від 2	4 від 3
ВИДАТКИ, УСЬОГО	47216,85	43837,32	36419,54	-3379,53	-7417,77	-7,16	-20,37
Поточні видатки	39620,58	36310,92	36419,54	-3309,66	+108,63	-8,35	+0,30
Оплата праці працівників бюджетних установ	2610,98	2610,97	2610,97	-0,01	-	-	-
Нарахування на заробітну плату	576,83	568,10	568,10	-8,73	-	-1,51	-
Видатки на товари і послуги	531,86	441,57	550,20	-90,29	+108,63	-16,98	+19,74
Предмети, матеріали та обладнання	45,00	44,93	208,64	-0,07	+163,71	-0,15	+78,46
Оплата послуг (окрім комунальних)	82,33	82,25	82,25	-0,08	-	-0,10	-
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	404,54	314,39	259,31	-90,14	-55,08	-22,28	-21,24
Соціальне забезпечення	35900,90	32690,27	32690,27	-3210,63	-	-8,94	-
Інші виплати населенню	35900,90	32690,27	32690,27	-3210,63	-	-8,94	-
Капітальні видатки	7596,27	7526,40	-	-69,87	-7526,40	-0,92	-
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	7596,27	7526,40	-	-69,87	-7526,40	-0,92	-

Джерело: складено авторами за даними [5]

Таблиця 3

Аналіз видатків КНП «Обласна база спеціального медичного постачання» ХОР за 2020 р.

Показники	Затверджено кошторисом на рік, тис грн	Надійшло коштів, тис грн	Фактичні видатки, тис грн	Абсолютне відхилення, тис грн		Відносне відхилення, %	
				3 від 2	4 від 3	3 від 2	4 від 3
ВИДАТКИ, УСЬОГО	62259,46	61849,45	60089,60	-410,01	-1759,85	-0,66	-2,85
Поточні видатки	13011,46	12601,45	12569,16	-410,01	-32,29	-3,15	-0,26
Оплата праці працівників бюджетних установ	2926,08	2895,51	2895,51	-30,57	-	-1,04	-
Нарахування на заробітну плату	640,05	633,32	633,32	-6,73	-	-1,05	-
Видатки на товари і послуги	9445,34	9072,63	9040,34	-372,71	-32,29	-3,95	-0,36
Предмети, матеріали та обладнання	104,46	104,46	104,46	-	-	-	-
Медикаменти	8874,45	8501,74	8501,11	-372,71	-0,63	-4,20	-0,01
Оплата послуг (окрім комунальних)	89,29	89,29	89,29	-	-	-	-
Видатки на відрядження	0,18	0,18	0,18	-	-	-	-
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	376,96	376,96	345,30	-	-31,66	-	-8,40
Капітальні видатки	49248,00	49248,00	47520,44	-	-1727,56	-	-3,51
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	98,00	98,00	96,44	-	-1,56	-	-1,59
Капітальні трансферти	49150,00	49150,00	47424,00	-	-1726,00	-	-3,51
Капітальні трансферти установам, організаціям	49150,00	49150,00	47424,00	-	-1726,00	-	-3,51

Джерело: складено авторами за даними [6]

передню 100% передоплату на закупівлю систем рентгенівських діагностичних та апаратів ультразвукової діагностики для закладів охорони здоров'я Херсонської області. Тим самим виникла кредиторська заборгованість перед підприємством, оскільки товар ще не поставлено. Також профінансовано на 8501,74 тис грн за КЕКВ 2220 для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Загалом можна зробити висновок, що коштів, які виділяються з місцевого бюджету, недостатньо, тому що, як ми бачимо з вищенаведених даних, їх виділяється менше, ніж заплановано. Коштів із кожним роком виділяється все більше, та й витрати зростають пропорційно до збільшення надходжень.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Атамас П.Й. Основи обліку в бюджетних установах : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2011. 288 с.
- Васильєва В.Г., Таргонська О.С. Удосконалення організації і методики обліку та контролю доходів і видатків у бюджетних установах. *Економічний простір*. 2018. № 138. С. 164–182.
- Гільорме Т.В., Лень А.В. Організація обліку доходів бюджетних установ в умовах законодавчих змін. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2017. № 10. С. 722–729.
- Звіт про використання коштів загального фонду в закладах охорони здоров'я Комунального некомерційного підприємства «Обласна база спеціального медичного постачання» Херсонської обласної ради станом на 1 січня 2019 року.
- Звіт про використання коштів загального фонду в закладах охорони здоров'я Комунального некомерційного підприємства «Обласна база спеціального медичного постачання» Херсонської обласної ради станом на 1 січня 2020 року.
- Звіт про використання коштів загального фонду в закладах охорони здоров'я Комунального некомерційного підприємства «Обласна база спеціального медичного постачання» Херсонської обласної ради станом на 1 січня 2021 року.
- Ковтун Н.В., Шнуренко Я.А. Удосконалення системи обліку та контролю в бюджетних установах за результатами аналізу виконання кошторису (на прикладі Інституту технічної теплофізики Національної академії наук України). *Облік. Аналіз. Аудит*. 2014. № 5(150). С. 96–102.
- Левицька С.О. Фінансові результати діяльності одержувачів бюджетних коштів: економічна сутність, вітчизняна та міжнародна практика обліку. *Економічний аналіз*. 2008. № 2. С. 361–369.
- Про внесення Змін до Переліку заходів, що фінансуються у 2018 р. рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів, спрямованих на розвиток охорони здоров'я у сільській місцевості, щодо забезпечення службовим автотранспортом медичних працівників комунальних закладів охорони здоров'я у сільській місцевості : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 18.12.2018 № 355. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/12/Nakaz-z-dodatkami-355-vid-18.12.2018.pdf> (дата звернення: 19.11.2021).

REFERENCES:

1. Atamas P.J. (2011) *Osnovy obliku v bjudzhetykh ustanovakh* [Fundamentals of accounting in budgetary institutions]. Kyiv: Centr navchalnoji literatury. (in Ukrainian)
2. Vasylyjeva V.Gh., Targhonsjka O.S. (2018) doskonalennja orghanizaciji i metodyky obliku ta kontrolju dokhodiv i vydatkiv u bjudzhetykh ustanovakh [Improving the organization and methods of accounting and control of revenues and expenditures in budgetary institutions]. *Ekonomichnyj prostir*, no. 138, pp. 164–182.
3. Ghiljorme T. V., Lenj A. V. (2017) Orghanizacija obliku dokhodiv bjudzhetykh ustanov v umovakh zakonodavchykh zmin [Organization of accounting of revenues of budgetary institutions in the conditions of legislative changes]. *Bukhghaltersjkyj oblik, analiz ta audyt*, no. 10, pp. 722–729.
4. Zvit pro vykorystannja koshtiv zaghajnogho fondu v zakladakh okhorony zdorov'ja Komunalnogho nekomercijnogho pidpryjemstva «Oblasna baza specialnogho medychnogho postachannja» Khersonskoj oblasti rady stanom na 1 sichnja 2019 roku.
5. Zvit pro vykorystannja koshtiv zaghajnogho fondu v zakladakh okhorony zdorov'ja Komunalnogho nekomercijnogho pidpryjemstva «Oblasna baza specialnogho medychnogho postachannja» Khersonskoj oblasti rady stanom na 1 sichnja 2020 roku .
6. Zvit pro vykorystannja koshtiv zaghajnogho fondu v zakladakh okhorony zdorov'ja Komunalnogho nekomercijnogho pidpryjemstva «Oblasna baza specialnogho medychnogho postachannja» Khersonskoj oblasti rady stanom na 1 sichnja 2021 roku.
7. Kovtun N. V., Shnurenko Ja. A. (2014) Udoskonalennja systemy obliku ta kontrolju v bjudzhetykh ustanovakh za rezultatamy analizu vykonannja koshtorysu (na prykladi Instytutu tekhnichnoji teplofizyky Nacionalnoji akademiji nauk Ukrainy) [Improving the system of accounting and control in budgetary institutions based on the results of the analysis of budget execution (on the example of the Institute of Technical Thermophysics of the National Academy of Sciences of Ukraine)]. *Oblik. Analiz. Audyt*, no. 5(150), pp. 96–102.
8. Levycjka S.O. (2008) Finansovi rezultaty dijalnosti oderzhuvachiv bjudzhetykh koshtiv: ekonomichna sutnistj, vitchyznana ta mizhnarodna praktyka obliku [Financial results of budget recipients: economic essence, domestic and international accounting practice]. *Ekonomichnyj analiz*, no. 2. pp. 361–369.
9. Pro vnesennja Zmin do Pereliku zakhodiv, shho finansujutjsja u 2018 r. rakhunok subvenciji z derzhavnogho bjudzhetu miscevim bjudzhetam na zdijsnennja zakhodiv, sprjamovanykh na rozvytok okhorony zdorov'ja u siljskij miscevoli, shhodo zabezpechennja sluzhbovim avtotransportom medychnykh pracivnykiv komunalnykh zakladiv okhorony zdorov'ja u siljskij miscevoli: Nakaz Ministerstva regionalnogho rozvytku, budivnytva ta zhytlovo-komunalnogho ghospodarstva Ukrainy vid 18.12.2018 r. № 355. Available at: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/12/Nakaz-z-dodatkami-355-vid-18.12.2018.pdf> (accessed 19 November 2021).